

KNIHOVNÍK

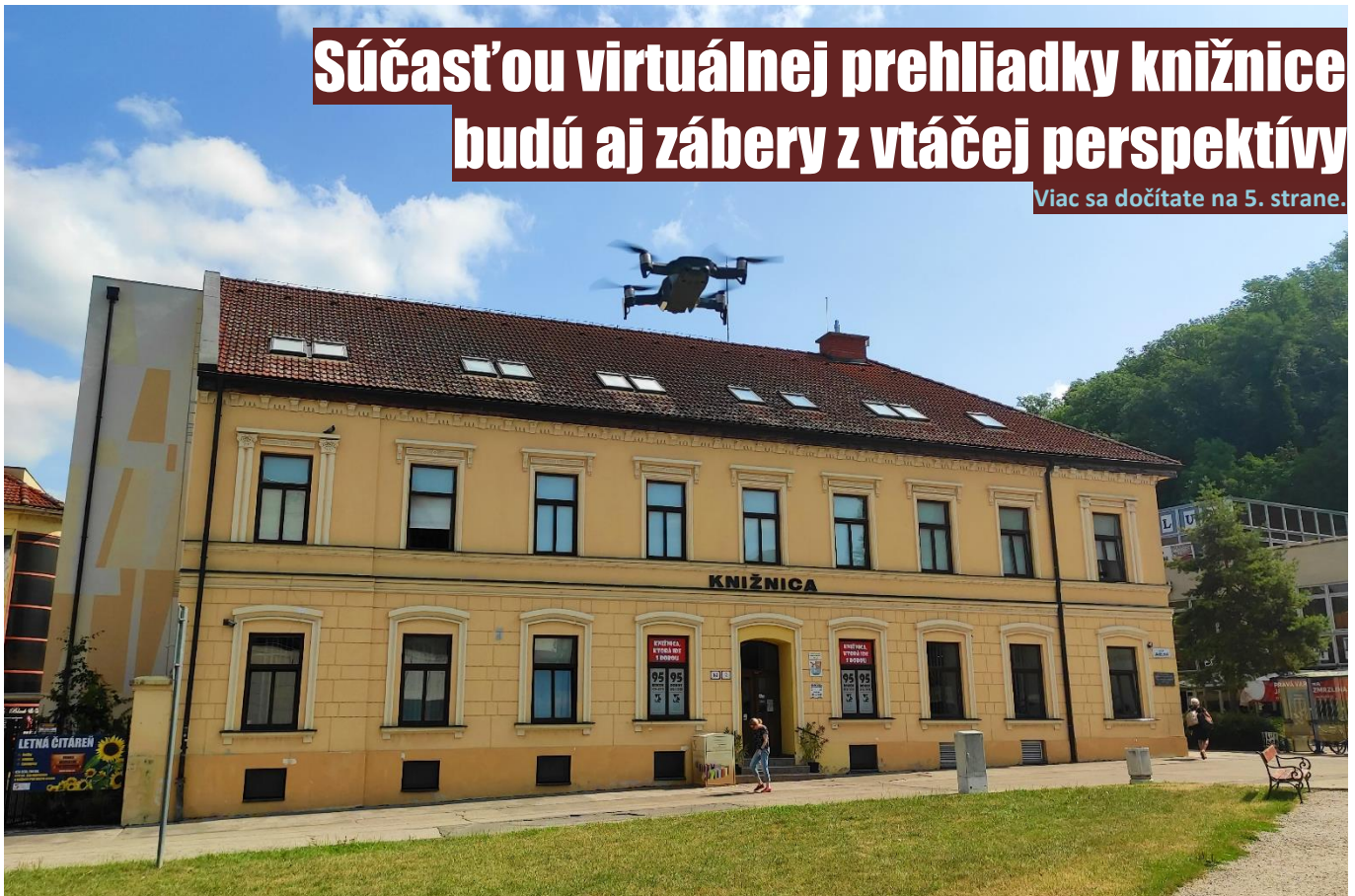
Viac než len metodický časopis
pre verejné knižnice okresov
Trenčín, Nové Mesto n/V, Bánovce n/B a Myjava

2/2021

Súčasťou virtuálnej prehliadky knižnice budú aj zábery z vtáčej perspektívy

Viac sa dočítate na 5. strane.

KNIŽNICU ZNOVU OTVORILI PO VEĽKEJ NOCI, ČITATELIA DOSTÁVALI VÝSLUŽKU

Marec – mesiac knihy museli čitatelia s knihovníkmi osláviť za zatvorenými dverami. Trenčiansku knižnicu znovu otvorili 6. apríla 2021. Vzhľadom na vtedajšiu pandemickú situáciu jednotlivé pracoviská poskytovali svoje služby spočiatku len cez „výdajný pult“.

» s. 6

KULTÚRNE PODUJATIA SÚ SPÄŤ! BESEDY ROZBEHLI EKLUZÍVNI HOSTIA

Po vyše sedemmesačnej prestávke sa milovníci podujatí vo Verejnej knižnici M. Rešetku dočkali skvelej správy. V máji si vychutnali stretnutie s Jozefom Banášom, začiatkom júna besedovali s najvýznamnejšou osobnosťou slovenskej džezovej scény Petrom Lipom.

» s. 8

VYHODNOTENIE SÚŤAŽE V ČITANÍ AJ S BÁBOVKOU NEVIDITEĽNOSTI

V priestoroch letnej čítárne trenčianskej knižnice vyhodnotili 57. ročník medziškolskej a medzitriednej súťaže žiakov ZŠ v Trenčíne v čítaní "Čítajme všetci, čítanie je super". Hostom podujatia bola autorka detských kníh, rodáčka z Trenčína Barbora Kardošová.

» s. 16

Úvod(ník)	3
Online vzdelávanie knihovníkov	4
Nové knihy vďaka Fondu na podporu umenia	4
Projekty podporené Fondom na podporu umenia	4
Prečítali sme za vás (aktuality zo sveta knižníc)	5
Virtuálne zážitky v knižnici	5
Knižnicu znovu otvorili po Veľkej noci, čitatelia dostávali výslužku	6
Študujte moderne zo svetových plnotextových databáz z pohodlia domova	6
Knižnica po dvoch rokoch otvorila letnú čítareň	7
INTERVIEW / Peter Lipa: „Pre mňa je text v pesničke dôležitejší ako hudba“	8
Fotogaléria podujatí v trenčianskej knižnici v 1. polroku 2021	10
Stretnutie literátov v tvorivej dielni pod Trenčianskym hradom	11
Propozície 29. ročníka celoslovenskej Literárnej súťaže Jozefa Braneckého	12
Vírus archivovali desaťročia v knižničnom fonde	13
Odišla Lýdia Brezová	13
Predstavujeme regionálneho autora: Milan Petkanič	14
Poznáme výhercov obľúbených súťaží pre deti	16
POZVÁNKA: Prečítané leto v trenčianskej knižnici	17

KNIHOVNÍK

Metodický časopis pre verejné knižnice okresov Trenčín, Nové Mesto nad Váhom, Bánovce nad Bebravou a Myjava
Vychádza od roku 1981. Vychádza dvakrát ročne (raz za polrok).

ISSN 2729-8876

FOTOGRAFIA NA OBÁLKE: Pohľad na priečelie budovy trenčianskej knižnice na Jaselskej ulici počas vyhotovovania fotografií z dronu, v rámci realizácie projektu virtuálnej prehliadky knižnice. Dátum: 21. 7. 2021. Foto: Norbert Végh.

Milé naše čitateľky, milí čitatelia,

vitajte na stránkach nášho časopisu Knihovník, kde Vám ponúkame nové informácie, rady, postrehy a nápady nielen zo sveta kníh a knižníc.

Do pozornosti Vám dávame informáciu o online vzdelávaní knihovníkov, ktoré organizuje Slovenská národná knižnica. Ich prezentácie a videozáznamy si môžete priamo pozrieť sa webovej stránke SNK. Taktiež prinášame stručný prehľad podporených projektov, ktoré trenčianska knižnica realizuje aj vďaka Fondu na podporu umenia. Jedným z nich je projekt virtuálnej knižnice, na ktorom trenčianska knižnica intenzívne pracuje a verím, že v jesenných mesiacoch sa budú mať naši čitatelia a návštevníci na čo tešiť.

Aj keď marec – mesiaci knihy sme museli z dôvodu pandemickej situácie osláviť za zatvorenými dverami, o to viac sme sa tešili na Vás, čitateľov, v apríli. O tom, čo sme si pre Vás pripravili za Vašu vernosť, si môžete prečítať v rubrike „Mozaika“.

Po dlhšej prestávke Vás opäť víta naša letná čítareň, ktorá vyrástla v revitalizovanom dvore knižnice na Jaselskej ulici. O jej novinkách sa dočítate na 7. strane.

V rubrike „Interview“ sme vyspovedali osobnosť slovenskej jazzovej scény, ktorá zavítala do trenčianskej knižnice a po dlhej odmlke spríjemnila júnové popoludnie milovníkom kultúrnych podujatí.

Novinky z Literárneho klubu Omega prinášame na 11. strane.

V rubrike „Spätné zrkadlo“ si naposledy spomíname na bývalú pani riaditeľku knižnice Lýdiu Brezovú, ktorá navždy opustila nielen svojich najbližších, ale aj svet knihovníkov, 14. mája 2021 vo veku nedožitých 67 rokov. Česť jej pamiatke!

V diskusných príspevkoch predstavujeme regionálneho autora Milana Petkaniča.

Na špeciálnych detských stránkach spoznáte výhercov obľúbených súťaží pre deti ako sú „Čítajme všetci, čítanie je super“, „Deň ľudovej rozprávky“, a „Píšem, píšeš, píšeme“.

V mene celej redakčnej rady Vám prajem príjemné čítanie!

Ing. Gabriela Krokvičková
riaditeľka Verejnej knižnice M. Rešetku v Trenčíne

ONLINE VZDELÁVANIE KNIHOVNÍKOV

Slovenská národná knižnica na svojej stránke uverejňuje prezentácie a videozáznamy zo zaujímavých vzdelávacích podujatí, ktoré pre knihovníkov pripravila. Ak ste nemali možnosť zúčastniť sa ich alebo by ste sa chceli k odzneným informáciám vrátiť, je to možné napríklad cez adresu: <https://www.snk.sk/sk/informacie-pre/kniznice-a-knihovnikov/knihovnicke-vzdelavanie/vzdelavacie-podujatia.html>.

V ponuke sú témy ako knižnice na sociálnych sieťach a webe, propagačné materiály online, ako zachrániť obecné knižnice, e-knihy, e-výpožičky a ďalšie digitalizované dokumenty, ale i syndróm vyhorenia knihovníka a jeho ďalšia motivácia. ■ MET

PROJEKTY PODPORENÉ FONDOM NA PODPORU UMENIA

Verejná knižnica Michala Rešetku v Trenčíne v roku 2021 realizuje projekty podporené Fondom na podporu umenia:

- Doplnenie knižničného fondu, v rámci podprogramu "5.1.4 - Akvizícia knižníc", podpora z FPU: 20 000 €. Fond na podporu umenia je hlavným partnerom projektu.
- Povedz mi, čo čítaš... III, v rámci podprogramu "5.1.3 - Podujatia, vzdelávacie aktivity a odborná činnosť knižníc", podpora z FPU: 1 500 €. Fond na podporu umenia je hlavným partnerom projektu.
- Vitajte v knižnici III, v rámci podprogramu "5.1.3 - Podujatia, vzdelávacie aktivity a odborná činnosť knižníc", podpora z FPU: 2 500 €. Fond na podporu umenia je hlavným partnerom projektu.
- Vitajte v knižnici IV, v rámci podprogramu "5.1.3 - Podujatia, vzdelávacie aktivity a odborná činnosť knižníc", podpora z FPU: 1 500 €. Fond na podporu umenia je hlavným partnerom projektu.
- Virtuálne zážitky v knižnici v rámci podprogramu 5.1.3 - Podujatia, vzdelávacie aktivity a odborná činnosť knižníc", podpora z FPU: 1 500 €. Fond na podporu umenia je hlavným partnerom projektu. ■ MET

u. fond
na podporu
umenia

NOVÉ KNIHY VĎAKA FONDU NA PODPORU UMENIA

Verejná knižnica Michala Rešetku v Trenčíne získala v roku 2020 mimorozpočtové finančné prostriedky na nasledovné projekty:

1. Doplnenie knižničného fondu (podporil z verejných zdrojov FOND NA PODPORU UMENIA – hlavný partner projektu), žiadaných: 20 000 €, schválených: 20 000 €.

Fond na podporu umenia (FPU) poskytol v roku 2020 Verejnej knižnici Michala Rešetku (VKMR) v Trenčíne nenávratný finančný príspevok vo výške 20 000 € na realizáciu projektu „Doplnenie knižničného fondu“. Finančné prostriedky získané z dotačného podprogramu FPU „5.1.4 – Akvizícia knižníc“ boli v priebehu prvej polovice roka 2021 použité na nákup 868 knižných titulov rôznorodého tematického zamerania. Z celkového počtu 2064 zakúpených knižných jednotiek bolo 736 exemplárov určených výhradne pre detských a mládežníckych čitateľov. Viac ako 20 % z pridelenej finančnej podpory bolo vynaložených na nákup 161 titulov (358 exemplárov) domácej či prekladovej umeleckej literatúry publikovanej s podporou FPU. Približne polovica zaobstaraných jednotiek bola umiestnená na centrálnu pracoviská VKMR na Jaselskej a Hasičskej ulici v Trenčíne, zatiaľ čo druhá polovica bola rozdelená medzi pobočky nachádzajúce sa v jednotlivých častiach mesta. Pri výbere nových knižných titulov boli zohľadňované potreby návštevníkov VKMR vrátane požiadaviek náročnejších čitateľov na hodnotnú umeleckú a aktuálnu odbornú literatúru. Finančné prostriedky pridelené z dotačného programu FPU v oblasti akvizície knižničného fondu predstavujú reálny prínos, ktorého hodnota je vyjadrená vyššou kvalitou knižnično-informačných služieb poskytovaných zo strany VKMR, no najmä spokojnosťou našich návštevníkov. Do všetkých knižných exemplárov zakúpených vďaka podpore zo strany FPU boli umiestnené nálepky s logom a názvom tejto verejnoprávnej inštitúcie, ktoré poukazujú na pôvod použitých finančných prostriedkov.

Zoznam zakúpených titulov:

http://www.vkmr.sk/buxus/docs//dokumenty/priecinok_dokumentov/Zoznam_kniznych_publik

■ JAKUB JANÁK; Foto: VKMR

PREČÍTALI SME ZA VÁS • AKTUALITY ZO SVETA KNIŽNÍC

KNIŽNICE A NOVÁ GENERÁCIA POUŽÍVATEĽOV

Ondrej Brom sa vo svojom článku zamýšľa nad tým, ako sa knižnice pripravujú na príchod novej generácie používateľov. Definoval niekoľko premís.

Knižnice sú lídrom zdieľanej ekonomiky

Poukazuje na rozmach prístupu k internetu, na rýchlosť komunikácie, rozvoj digitálnych služieb a s tým spojené zmenené návyky novej generácie. Nová generácia si bez problémov radšej požičia určitú vec, ako by si ju kúpila, pretože nevidí dôvod kúpiť si ju, ak ju potrebuje iba raz za čas. Knižnice majú zdieľanú ekonomiku zapísanú vo svojej DNA a ak dokážu zachytiť potreby používateľov, môžu sa stať lídrami v tejto oblasti.

Komunita stojí na prvom mieste

Knižnice by mali slúžiť ako komunitné centrá v maximálnej možnej miere. Mali by mať ambíciu stať sa prvým miestom, na ktoré sa človek obráti pri sebazvedelaní. Knižnice už nepožičiavajú iba dokumenty, ale takmer čokoľvek. Známe sú napr. komunitné dielne, kde si možno vypožičať pracovné náradie alebo sa naučiť pracovať s 3D tlačiarňou.

Technológie pre budúcnosť

Umelá inteligencia človeka dopĺňa, pomáha mu zefektívniť želané procesy, človeka však nenahrádza.

Nechajme Guttenberga odpočívať

Tlač je dnes personalizovaná, nezáleží, či sa tlačí jedna alebo sto kusov kníh. Jednou z výziev alebo možností je napr. opätovne vytlačiť čitateľovi knihu či knihy, ktoré sú bez autorských práv a už sa nedajú nikde zohnať.

Budúcnosť je tu

Je potrebné počúvať hlasy svojej komunity a pokúsiť sa vyjsť jej čo najviac v ústrety. Tiež je dôležité deliť sa o svoje skúsenosti, aby nebolo potrebné začínať vždy od nuly.

■ Zdroj: Čtenář, 2021, roč. 73, č. 2, s. 46-48

TICHÉ KNIHY

Tiché knihy sú knihy bez textu, ktoré vizuálnou formou rozprávajú príbehy, vyjadru-

jú emócie, ale tiež vedú sprostredkovať fakty. Sú použiteľné bez ohľadu na jazykové znalosti a kultúrne prostredie. Možnými predchodcami tichých kníh boli grafické romány z 20. a 30. rokov 20. storočia. Populárne boli najmä v Nemecku, Belgicku a USA, súviseli hlavne s umeleckým hnutím expresionizmu a érou nemého filmu. Záujem o romány bez textu znovu ožil v 60. rokoch s príchodom komiksov, pričom vyústilo do mimoriadnych kníh so sociálnymi a futuristickými motívami, ktoré boli postavené na slede expresívnych obrazov. Hlavný rozdiel medzi tichými a klasickými knihami je v procese vnímania kníh a nárokov na čitateľa. Napr. pri bežných detských knihách je vodiacim prvkom k pochopeniu a interpretácii obsahu prečítaný alebo aj vypočutý text. Ilustrácie „iba“ dopĺňajú a spresňujú čitateľovu predstavu a umocňujú estetický zážitok. Pri tichých knihách deti samy „čítajú“, čo vidia na obrázkoch, pričom používajú vlastné slová, predstavivosť primerané ich mentálnej úrovni, veku, kultúrnemu prostrediu atď. Tiché knihy si vyžadujú vyššiu sústredenosť, vyhovujú skôr tvorivým čitateľom, ktorí radi hľadajú, objavujú a vymýšľajú.

Tiché knihy reprezentujú široké rozpätie viacerých žánrov literatúry pre deti a mládež (leporéla, pop-upy, jednoduché rozprávky,...), ale i dobrodružné príbehy, komiksy, romány (sociálne, historické, futuristické) pre dospelých a dospelých. Existuje i množstvo príkladov zložitejších epických diel, napríklad majstrovské obrazové prerazprávanie Robinsona Crusoa od španielskeho ilustrátora Alberta Ajubela alebo román The Arrival (Príchod) od medzinárodne uznávaného austrálskeho umelca Shauna Tana, ktorý predstavuje univerzálny príbeh o imigrácii vsadený do fantastických svetov.

Tiché knihy sú tvorené z obrázkov - celostranových ilustrácií, jediným verbálnym prvkom, ktorý môže čitateľovi pomôcť k uchopeniu tematiky, je názov knihy. Ojedinele sa v tichej knihe môže nachádzať

minimum textu – názvy kapitol, citoslovci, krátky text v bubline komiksu, motto, citát,...Rozsah publikácií býva 32 až 48 strán a aby ilustrácie vynikli, tiché knihy bývajú často veľkoformátové. Tvorcami takýchto kníh sú hlavne ilustrátori klasických publikácií, pričom títo ilustrátori chcú realizovať vlastný nápad bez vonkajších vplyvov od vymyslenia príbehu po samotnú realizáciu ilustrácií. Na tvorbe bežnej knihy sa podieľa rozmanitý tím profesionálov rôznych profesií, tichá kniha je výsledkom práce jedného človeka.

Tiché knihy sa, okrem iného, s úspechom používajú aj pri výchove detí s rôznymi druhmi hendikepov, najmä u detí s oneskoreným mentálnym vývojom. Pre všetkých detských čitateľov platí, že tichá kniha pomáha rozvíjať fantáziu, cibriť vyjadrovanie, posilňovať sebadôveru, pohotové reagovanie, buduje budúci vzťah ku knihám. Tiché knihy poskytujú obrovský priestor k spoločným zážitkom, keď číta dospelý s dieťaťom, pričom vklad dospelého je v tomto procese čítania kľúčový. Knižovníkom i pedagógom ponúkajú možnosti pre tvorivé dielne, ktoré sú založené na princípoch experimentovania a rozprávačstva.

■ Zdroj: Knižnica, 2021, roč. 22, č. 2, s. 94-98

Dostupné online:

https://www.snk.sk/images/Edicna_cinno_st/Casopis_Kniznica/2021/2021_07_06_Kniznica_02_2021_komplet.pdf

INFOS 2021

V júni sa konalo 2-dňové podujatie s dlhou 40 ročnou tradíciou - Medzinárodné knižnično-informačné sympóziu Infos 2021. Prebiehalo v online priestore, vďaka čomu sa ho mohol zúčastniť oveľa väčší okruh záujemcov. Hlavnou témou podujatia bolo: Knižnice v pandemickej a postpandemickej dobe: Re-štart, Re-dizajn. Na stránkach sympózia <https://infosonline.sk> je uverejnený jeho video záznam, v krátkej dobe bude pre záujemcov dostupný i zborník z prezentácií zúčastnených.

■ Zdroj: infosonline.sk

VIRTUÁLNE ZÁŽITKY V KNIŽNICI

Obdobie, keď pandémie ochorenia Covid-19 zasahuje do zaužívaného spôsobu fungovania knižnice, nás núti hľadať iné spôsoby, ako zaujímavo ponúknuť knižnično-informačné služby. Jednou z možností je virtuálna prehliadka knižnice s využitím

moderných technológií. So zámerom využiť virtuálnu platformu pri zábavnom vzdelávaní a získavaní informácií bol vytvorený a následne podporený projekt cez Fond na podporu umenia. Hlavnými cieľmi zámeru sú: tvorba interaktívnych online hier; vytvorenie mobilného audio-spríevodcu po knižnici s ohľadom na zrakovo hendikepovaných; vytvorenie kvízov, hádaniek, pexesa s regionálnou tematikou či knižniční-

kymi zaujímavosťami; vytvorenie virtuálnej prehliadky s 3D záberom knižnice z dronu a interiéru knižnice; vytvorenie základných častí prehliadky v anglickom jazyku; prepojenie vzdelávacej platformy s informačnými materiálmi prostredníctvom QR kódov.

Tvorba platformy sa začala, finálny produkt so zreteľom na podporu čítania, zvyšovania vzdelanosti a regionálneho povedomia očakávame v novembri 2021. ■ SYLVIA FABOVÁ

KNIŽNICU ZNOVU OTVORILI PO VEĽKEJ NOCI, ČITATELIA DOSTÁVALI VÝSLUŽKU

Marec - mesiac knihy museli čitatelia s knihovníkmi osláviť za zatvorenými dverami. Trenčiansku knižnicu znovu otvorili 6. apríla 2021. Vzhľadom na vtedajšiu pandemickú situáciu jednotlivé pracoviská poskytovali služby spočiatku len cez „výdajný pult“ (na fotografii).

Ako kompenzáciu za vernosť čitateľov počas prvého týždňa po znovuotvorení odmeňovali benefitmi, presunutými z Týždňa slovenských knižníc (1. – 7. 3. 2021). Okrem bezplatného zápisu a vrátenia premeškaných výpožičiek bez sankčných poplatkov dostal každý návštevník sladkú odmenu a praktický darček.

Od 19. apríla 2021 môžete opäť osobne navštíviť všetky pracoviská trenčianskej knižnice a vyhľadať si knihy vo voľnom výbere.

Podmienkou zostáva dodržanie aktuálne platných protiepidemických opatrení.

■ PM; Foto: VKMR

ŠTUDUJTE MODERNE ZO SVETOVÝCH PLNOTEXTOVÝCH DATABÁZ Z POHODLIA DOMOVA

Študenti, pedagógovia, odborní a vedeckí pracovníci, ponúkame vám nástroj na vyhľadávanie v elektronických informačných zdrojoch GALE, SPRINGERLINK a SOLEN.

GALE REFERENCE COMPLETE

Gale Reference Complete poskytuje prístup do najrozsiahlšieho balíčku primárnych a sekundárnych zdrojov, ktoré sú dnes knižniciam dostupné. Je neoceniteľným prínosom pre používateľov všetkých akademických úrovní, od vysokoškolských študentov až po skúsených vedeckých pracovníkov. GRC pokrýva takmer všetky oblasti výskumu a každú disciplínu, ponúka vysokú kvalitu, dôveryhodný a jedinečný obsah.

- VIAC NEŽ 28.000 ČASOPISOV, vrátane 4.595 titulov JCR Impact Factor Science Direct
- VIAC NEŽ 1.900 ELEKTRONICKÝCH KNIŽNÝCH EDÍCIÍ (4.000 zväzkov, vrátane osemročných encyklopédií a slovníkov)
- VIAC NEŽ 13,5 MILIÓNA STRÁN z historických primárnych zdrojov od 18. storočia až po 21. storočie
- VIAC NEŽ 1,5 MILIÓNA titulov fyzických kníh v plnotextovej forme

GALE | S N K | EMPOWER RESEARCH

GALE

V rámci národnej licencie od Slovenskej národnej knižnice umožnilo vydavateľstvo GALE používateľom knižnice bezplatný prístup do zahraničných plnotextových databáz.

Gale Reference Complete poskytuje prístup do najrozsiahlšieho balíčku primárnych a sekundárnych zdrojov, ktoré sú dnes knižniciam dostupné. Je neoceniteľným prínosom pre používateľov všetkých akademických úrovní, od vysokoškolských študentov až po skúsených vedeckých pracovníkov. GRC pokrýva takmer všetky oblasti výskumu a každú disciplínu, ponúka vysokú kvalitu, dôveryhodný a jedinečný obsah.

Odkaz na databázu:

<https://www.galepages.com/libmicha>

SPRINGERLINK

Databázy SpringerLink sú prístupné používateľom zo špecializovaných pracovísk Verejnej knižnice Michala Rešetku v Trenčíne - multimediálnej študovne na Jaselskej ulici a Internetu pre verejnosť na Hasičskej ulici.

Objavte svet, v ktorom sa veda stáva prístupnejšou než kedykoľvek predtým!

Odkaz na databázu:

<https://www.link.springer.com>

SOLEN
MEDICAL EDUCATION

časopisy | podujatia | knihy | mudr.online

Predplatné časopisov na rok 2021

SOLEN

Databáza je určená zdravotníckym pracovníkom a slúži pre potreby medicínskeho vzdelávania.

Prístup do databázy je možný len zo špecializovaného pracoviska trenčianskej knižnice - multimediálnej študovne na Jaselskej ulici.

Odborné lekárske časopisy, online vzdelávanie, aktívna spolupráca s poprednými slovenskými a českými odborníkmi z rôznych oblastí medicíny a s odbornými lekáorskými spoločnosťami, patientskymi organizáciami, ale aj výmena skúseností medzi širokou odbornou verejnosťou oboch republík s dlhoročnou tradíciou – základ ďalšieho rozvoja značky SOLEN medical education.

Odkaz na databázu:

<https://www.solen.sk>

■ RED; Foto: internet

KNIŽNICA PO DVOCH ROKOCH OTVORILA LETNÚ ČITÁREŇ

Po vlaňajšej prestávke, spôsobenej pandémie koronavírusu, kolorit centra Trenčína opäť dotvára obľúbená aktivita. Návštevníkom je tradične k dispozícii zdarma, na rozdiel od predchádzajúcich šiestich sezón sa z nej však môžu premiérovo tešiť každý pracovný deň v prípade priaznivého počasia.

Letná čítareň vyrástla v revitalizovanom dvore Verejnej knižnice Michala Rešetku (VKMR) na Jaselskej ulici. Ako povedala riaditeľka VKMR Gabriela Krokvičková, na verejnosť čaká útulné prostredie s okrasnou zeleňou a novým mobiliárom.

K navodeniu autentickej atmosféry slúžia drevené držiaky na tlačoviny, pripomínajúce rekvizitu z pôvodnej čítarene, ktorá tvorí súčasť knižnično-informačných služieb knižnice od januára 1937.

„Vďaka marketingovej spolupráci s viacerými slovenskými i zahraničnými vydavateľstvami dokážeme návštevníkom znovu ponúknuť atraktívne čitateľské menu. Z množstva i obsahu jednotlivých denníkov, časopisov či voľno-časových magazínov si určite vyberú najmladší i priberčivejší čitatelia,“ dodala G. Krokvičková. Medzi desiatkami titulov nechýbajú ani regionálne periodiká.

Projekt knižnice pod holým nebom spustili v júni 2014. Dosiaľ oslovil 2518 záujemcov. Lokalita v širšom historickom centre mesta spĺňa oddychovú i poznávaciu funkciu. Osvedčila sa aj ako žiadané dejisko besied s osobnosťami kultúrneho života.

■ PETER MARTINÁK; Foto: VKMR

MEDIÁLNI PARTNERI TREŇANSKEJ KNIŽNICE POD HOLÝM NEBOM

LETNÁ ČITÁREŇ

knihy | noviny | časopisy

Vonku, bezplatne a pre všetkých!
Od 1. júna do 3. septembra každý pracovný deň.

Čitateľské MENU

KTO ČÍTA, TEN VIE.
KTO VIE, TEN ODDYCHOJE
V KNIŽNICI
POD HOLÝM NEBOM.

MUZIKANT PETER LIPA: „PRE MŇA JE TEXT V PESNIČKE DÔLEŽITEJŠÍ AKO HUDBA“

Po vyše sedemmesačnej prestávke sa milovníci kultúrnych podujatí v trenčianskej knižnici dočkali skvelej správy. V máji si vychutnali stretnutie s Jozefom Banášom, začiatkom júna besedovali s najvýznamnejšou osobnosťou slovenskej džezovej scény.

PETRA LIPU (78) sme vyspovedali v rámci talkšou „Povedz mi, čo čítaš...“.

• Ako by ste charakterizovali vašu hudbu?

Hudba, ktorú robím, je pre užší okruh divákov. Za mnou idú ľudia, ktorí už v počúvaní trochu pokročili a hľadajú možno niečo špeciálne. Nie je to celkom všeobecne platná hudba, v každom prípade dbám na to, aby bola čo najlepšia podľa mojej mienky a podľa mienky kolektívu, s ktorým spolupracujem. Popri tom myslím na poslucháčov a divákov, lebo bez nich by som bol nič.

• V duchu našej talkšou sa budeme trochu pohrávať s výrokom „Povedz mi, čo čítaš a ja ti poviem, kto si“. Niektorí hovoria, že hudba je dôležitá a text piesne je podružný. Vaše texty však svedčia o inom.

Toto je dobrá téma a dobrý úvod do diskusie. Treba zdôrazniť, že džez sa preslávil ako inštrumentálna hudba, za niečo vyše sto rokov prešiel rôznymi etapami vývoja. Stále sa mení, ale vždy tam boli aj speváci. V kolíske tohto žánru – v Amerike – v jeho počiatkoch neexistovala iná populárna hudba, džez a blues tvorili hlavný výraz. Ukázalo sa, že speváci vedeli pridať k inštrumentálnemu prejavu ďalší rozmer. Postupne muzikanti zistili, že nechcú byť len sprievodní hudobníci spevákov a začali sami tvoriť, vtedy vznikli niektoré moderné štýly. Hudobníci hľadali nové cesty, ako sa presadiť. Vtedy sa tá inštrumentálna zložka tak zdokonalila, že inštrumentalisti začali hrať takmer nespievateľné sóla.

• Ako teda vnímate vzťah hudba versus text?

Spevák potrebuje určitú pohodu, text by mal komunikovať s hudbou. Tieto dve zložky celý život spolupracujú, musia do seba zapadať. Nesmú súperiť. Inštrumentalisti síce otvorili nové dvere, stále je to však jedna veľmi široká rieka menom džez. Každý spevák chce byť originálny, preto si musí hľadať svoj vlastný prístup.

• Hudobné texty a básne sa zdanlivo podobajú. Čítate básne?

Nečítam. Mám rád prózu, dokonca veľmi realistickú. Keď som začal spievať po slovensky – to bolo dosť neskoro, mal som vtedy 40 rokov – mal som šťastie, že som sa už poznal s pánom Milanom Lasicom, Tomášom Janovicom a Jánom Štrasserom, ktorí boli ochotní napísať mi nejaké texty. Vtedy som začal slovenské texty hlbšie študovať. Dovtedy som spieval väčšinou prevzatý svetový repertoár. Potom sa to otočilo a začal som sa venovať hudbe trochu ináč. Dnes mi texty takzvané dodávajú. Pre niektorých som možno nepríjemný, lebo si vyberám. Tu chcem povedať, že mám veľmi dobrých textárov, za čo im patrí moja vďaka. Vrátim sa späť na začiatok – pre mňa je text v pesničke dôležitejší ako hudba.

• Vidíte nejaký rozdiel medzi anglickými a slovenskými textami? Mne občas preklady anglických textov pripadajú primitívne, resp. kvalitné slovenské texty dosahujú hĺbku, ktorú niekedy v anglických textoch nenachádzam.

Rozumiem vám a musím s vami v zásade súhlasiť, ale aby to bolo veselšie, pre istotu vám budem protirečiť (smiech).

Je to otázka nášho naturelu. Napríklad so spojením „ľúbim ťa“ nenarábame tak, ako ľudia prirodzene hovoriaci anglicky. „I love you“ je v každej druhej anglickej pesničke. My to až tak otvorene nehovoríme, my si takéto osobné vyznania nechávame na iné situácie, my s tým šetríme. Aspoň ja osobne určite...

• Stala sa kniha pre vás inšpiráciou v tom zmysle, že práve o tom, čo ste sa v nej dočítali, by ste chceli spievať?

Nestala sa. Textárov beriem ako svojich autonómnych tvorivých kolegov, ja im nedávam dopredu tipy, o čom chcem spievať. Nedávam im dopredu žiadne zadania. Výber témy nechávam na nich, len nech pritom majú v hlave, že to bude spievať Lipa. Ja sa na text potom pozerám ako na slovný materiál, ktorý si preštudujem a rozmýšľam, v akom tempe, s akou melódiou, by ten literárny materiál vyznel čo najpresvedčivejšie. Lepšie povedané, ako by som mohol textu v pesničke ešte viac pomôcť. Ak by som to mal porovnať, v zásade si myslím, že texty by mali byť v porovnaní s básňami jednoduchšie, lebo nieto času to v rámci pár minút trvania skladby konzumovať.

• Spomenuli ste, že čítate životopisy ľudí, ktorých hudba je vám blízka. Čítate aj iné knihy? Po akej knihe by ste siahli napríklad na dovolenke?

Vždy som čítal knihy, ktoré sa akoby rozdeľovali do dvoch kategórií. Prvou sú takzvané vedomostné knihy, v ktorých sa píše o niečom, čo ma zaujíma. Nejde vždy o literatúru faktu, objavil som dielo amerického psychiatra Irvina Yaloma, ktoré je síce fiktívne, ale obsahuje také množstvo vedomostí a skúseností z jeho praxe, až sa to stáva faktom. Jeho knihu „Keď Nietzsche plakal“ považujem vďaka psychologickým procesom za úžasné čítanie. Lenže keď takúto knihu dočítam, rád zase siahnem po tej pomyslenej druhej veľkej kategórii – či už v podobe príbehu nejakého hudobníka alebo detektívky.

Napríklad taký Remarque ma nezaujímal, kým bol povinný, potom som ho radšej objavil sám.

● **V súčasnosti je u nás populárne, že mnohí speváci i skladatelia siahajú do slovenského folklóru a ten potom interpretujú džezovým spôsobom. Aký je váš vzťah k folklóru?**

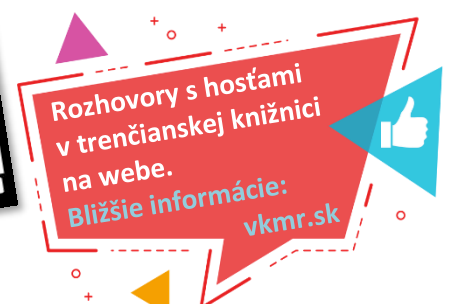
Folklór máme v sebe, či sa nám to páči alebo nie. Každý z nás sa počas svojho života dostal do styku s folklórom. Všetci to máme v sebe zakódované, niekto viac, iný menej. Povedzme si pravdu, ak chceme uspieť vo svete ničím, čo by mohlo byť honosne nazvané „slovenský džez“, tak je ideálne čerpať z toho, čo tu je originálne, čo nemajú v Amerike, a naopak, my to máme. Potom je už otázkou kvality, že niekto to robí odborne, niekto povrchno. Tvoriví ľudia musia byť individuálni, každý umelec by mal byť rozpoznateľný. Vzťah rozpoznateľnosti a folklóru je podľa mňa geniálna kombinácia.

■ **ZUZANA MIŠÁKOVÁ, PM**

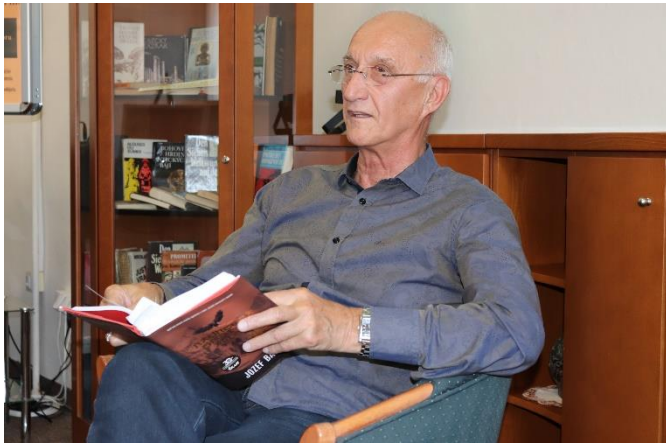
Foto: archív VKMR

● **A čo klasická literatúra? Mám na mysli literatúru, ktorú sme museli čítať v škole.** Niečo som prečítal, z niečoho postačili len obsahy do čitateľských denníkov... Avšak už len pojem „povinná“ literatúra je chorý. Literatúra je obrovský diapazón. V duchu

ideológie nám prikazovali čítať spisovateľov, ktorí boli pre komunistov bezúhonní, ba dokonca podporovali ich spôsob myslenia a argumentáciu. Aj keď často určite išlo o kvalitnú literatúru, nebol som nadšený, že niečo čítať vyslovene musím.

FOTOGALÉRIA PODUJATÍ V TRENČIANSKEJ KNIŽNICI V 1. POLROKU 2021

Prezentácia najnovšieho motivačného románu Jozefa Banáša „Nádherná smrť v Altaji“

Talkšou „Povedz mi, čo čítaš...“ s hudobným redaktorom a moderátorom Slovenského rozhlasu Vladom Francom

Talkšou „Povedz mi, čo čítaš...“ s herečkou, moderátorkou a vyštudovanou žurnalistkou Oľgou Belešovou

Prezentácia najnovšej knihy Evy Borušovičovej „Plány B“, moderovala Barbora Kardošová

STRETNUTIE LITERÁTOV, ÚČASTNÍKOV LITERÁRNEJ SÚŤAŽE JOZEFA BRANECKÉHO A ČLENOV LITERÁRNEHO KLUBU OMEGA V TVORIVEJ DIELNI POD TRENČIANSKYM HRADOM

Oneskorene, z dôvodov nám všetkým známym, ale o to srdečnejšie s neskrývaným záujmom, nadšením a radosťou, že sa stretávame po dlhšom obmedzení osobne. Slnčné počasie, príjemné prostredie v záhrade Centra pre rodinu pod Trenčianskym hradom – na mieste nášho stretnutia – navodilo priam romantickú atmosféru.

Organizátori, medzi ktorých neodmysliteľne patrí Literárny klub Omega v Trenčíne s predsedom – spisovateľom Jánom Maršálkom, trenčianska odbočka Spolku slovenských spisovateľov (SSS) s predsedníčkou Margitou Ivaničkovou, Miestny odbor Matice slovenskej v Trenčíne s predsedníčkou Annou Prnovou, Okresná organizácia Únie žien Slovenska v Trenčíne s predsedníčkou - poetkou, členkou SSS Janou Jablonskou, bez zaváhania prijali pozvanie. Účasť potvrdila a zúčastnila sa aj predsedníčka Krajskej rady Matice slovenskej Trenčianskeho samosprávneho kraja Žofia Hrančová.

Prítomných privítala tajomníčka LK Omega Jana Poláková. Vyjadrila radosť zo stretnutia a z toho, že literárne aktivity mnohých prítomných neutíchali ani počas obmedzení. Práve naopak. Tvorivá dielňa, ako sme nazvali toto stretnutie, bola takým oneskoreným podujatím, v rámci vyhodnotenia 28. ročníka literárnej súťaže Jozefa Braneckého. Informácia o tom, že sme vydali, s podporou Spolku slovenských spisovateľov, zborník tematických a oce-

nených prác „Križ je najväčšie znamienko plus“ je známa, ale na tomto stretnutí sme zborník oficiálne odprevadili na cestu k čitateľom. Tejto milej povinnosti sa ujal aj vedúci Centra pre rodinu Gabriel Chromiak a povedal, že to robí prvý raz. Nedá mi nezacitovať slová predsedu poroty Jaroslava Reznika: „Literárna súťaž Jozefa Braneckého, ktorá sa prezentuje pod pekným lyrickým sloganom Studňa sa tajne s dažďom zhovára, skôr rýchlo ako pomaly, ale v každom prípade isto, završuje svoju tretiu dekádu. Skončil sa 28. ročník a tento zborník je záverečným bodom jej programu.“

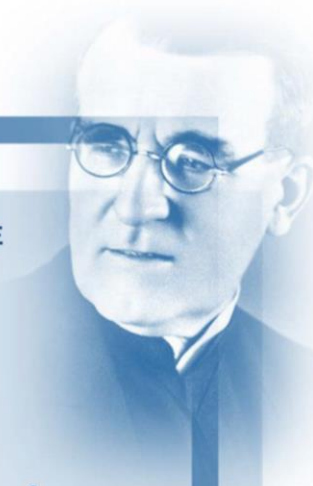
Spomenula som, že niektorí členovia vyplnili obmedzenia stretávania literárnou tvorbou. Poslali príspevky do súťaže a získali ocenenie, konkrétne Jaroslav Daniš a Dušan Žember v literárnej súťaži Villa Zerna. Príjemným prekvapením boli "Spomienky na mladost' a rodnú dedinku" vekom najstaršej členky klubu Omega, ale duchom sviežej Ruženy Viskupičovej-Kondelovej, ktoré poslala v peknej viazanej úprave s dobovými fotografiami.

Predstavila som aj knihu predsedu literárneho klubu Jána Maršálka „Spoločnosť bez svetla“ s podtitulom O súmraku našej kultúry a civilizácie. „Nad našou kultúrou a civilizáciou sa povážlivo zmráka. Príznamy krízy sú desivé. Jej dôsledky sa naplno ešte len prejavia, hoci už teraz sú prítomné a prinášajú množstvo problémov. Barbari búsia na dvere, alebo sú už vo vnútri našich štátov, domácností, srdc. Sprevádzajú ich húfy démonov, a nikto ich nevyháňa... Ak nevyjdeme na svetlo, zahynieme. Alebo je skaza už neodvratná?“

V diskusii odzneli postrehy, informácie o publikačnej činnosti niektorých členov LK: Lýdie Šimkovej, Jána Maršálka, Jany Polákovovej, Tomáša Turnera, Jaroslava Daniša, Tatiány Blichovej a Ľubice Ďuržovej. Reč bola aj o vydavateľských plánoch. Literárny klub Omega si tento rok pripomenie 25. výročie založenia, je to ďalší dôvod na vydanie zborníka. Nebudem prezrádzať, ale aj niektorí autori plánujú vydať svoju poéziu, poviedky. Necháme sa prekvapiť...

V úvode som uviedla, že išlo o tvorivé stretnutie, nebola preto núdza o literárne produkty. Centrum pre rodinu, ktoré nám poskytl záhradný priestor, zaujalo básnika Ľuboša Marettu a výsledkom je báseň *Rodina*. Prístavom z páperia, zakaždým svieže oprie sa v pohodlí skúšaná duša v nečase osvetlí majáka veže pofúkať zranenia hojením skúša.

■ JANA POLÁKOVÁ; Foto: LK Omega

MATICA SLOVENSKÁ A MIESTNY ODBOR MATICE SLOVENSKEJ V TRENČÍNE
VEREJNÁ KNIŽNICA MICHALA REŠETKU V TRENČÍNE
v zriaďovateľskej pôsobnosti Trenčianskeho samosprávneho kraja
SPOLOK SLOVENSKÝCH SPISOVATEĽOV A MESTO TRENČÍN

vypisujú

XXIX. ROČNÍK CELOSLOVENSKEJ LITERÁRNEJ SÚŤAŽE JOZEFA BRANECKÉHO PRE STREDOŠKOLÁKOV A DOSPELÝCH

Studňa sa tajne s dažďom zhovára

PROPOZÍCIE SÚŤAŽE

Žánre

I. PRÓZA • II. POÉZIA

Vekové kategórie

MLÁDEŽ (15 – 20 rokov) • DOSPELÍ

Tematické oblasti

a) Mňa kedys' zvädzal svet

Literárno-umelecké spracovanie generačného poznania z pôsobenia v iných krajinách a kultúrach, vektory manipulácie vnímania i gravitácie k domovu pri príležitosti 100. výročia úmrtia Pavla Országha-Hviezdoslava, jednej z najvýraznejších osobností našej literárnej histórie a kultúry.

b) bez obmedzenia žánru a témy

Súťažné podmienky

V kategórii próza pošle súťažiaci najviac 3 samostatné, doteraz nepublikované práce, z väčších diel ukážky max. v rozsahu 7 strán, v kategórii poézia najviac 6 doteraz nepublikovaných básní. Súťaž nie je určená pre členov spisovateľských organizácií.

Posielanie príspevkov do súťaže

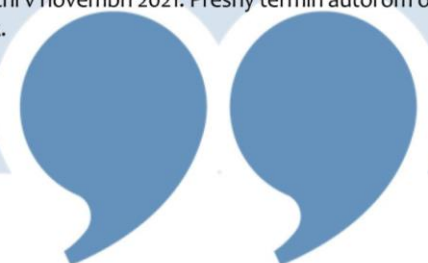
- Tri exempláre (napísané na PC / strojom) pošlite na adresu: Verejná knižnica Michala Rešetku, Hasičská ulica č. 1, 911 82 Trenčín. Jeden exemplár pošlite na e-mail: sylvia.fabova@vkmr.sk.
- Príspevky do súťaže môžete posielat' do 30. 9. 2021. Práce doručené po tomto termíne nebudú zaradené do hodnotenia.
- Súťažiaci uvedie na každý exemplár čitateľne žáner, kategóriu, svoje meno, priezvisko, školu, adresu, telefonický a e-mailový kontakt.
- Odoslaním príspevku súťažiaci udeľuje organizátorovi súťaže súhlas so spracovaním osobných údajov. Za súťažiaciho, ktorý do termínu zaslania príspevku nedovršil vek 18 rokov, podpisuje súhlas so spracovaním osobných údajov jeho zákonný zástupca.
- Súťažiaci uvedie súhlas / nesúhlas s prípadným publikovaním svojho príspevku.
- Práce bude posudzovať odborná porota zložená z členov Spolku slovenských spisovateľov.
- Vyhodnotenie súťaže a vyhlásenie výsledkov sa uskutoční v novembri 2021. Presný termín autorom ocenených prác včas oznámime a zverejníme na webe www.vkmr.sk.

KONTAKT: Janka Poláková (mobil: 0910 176 524)

Inovecká 3/44, 911 01 Trenčín

Tešíme sa na Vaše príspevky!

TEMATICKÉ VÝSTAVKY

VÍRUS ARCHIVOVALI DESAŤROČIA V KNIŽNIČNOM FONDE

V treňčianskej knižnici originálne zareagovali na Svetový deň masmédií. Návštevníkom sprístupnili skvosty zo svojho fondu vrátane novín z roku 1902.

Výstavka regionálnych periodík je verejnosti prístupná počas celého mesiaca vo vestibule budovy Verejnej knižnice M. Rešetku na Jaselskej ulici. Výber s podtitulom „Noviny včera a dnes“ obsahuje periodiká z rôznych období i kútov treňčianskeho kraja. Nechýbajú medzi nimi inzertné a informačné noviny, staršie i súčasné čísla Treňčianskych novín či bývalé podnikové časopisy.

Čitatelia sa tak po rokoch môžu opäť stretnúť napríklad s niekdajším časopisom zamestnancov Okresného ústavu národného zdravia v Trenčíne s aktuálne rezonujúcim názvom Vírus. K ťahákom patria aj maďarsky písané noviny „Trencsén-Vármegye hivatalos kozlonye“ mapujúce politický, hospodársky, kultúrny a spoločenský život v Treňčianskej župe na prelome 19. a 20. storočia.

Treňčianska knižnica ponúka čitateľom takmer tri stovky titulov domácich a zahraničných novín a časopisov. Archív viazaných periodík buduje od roku 1955.

Svetový deň masmédií a spoločenských komunikačných prostriedkov (20. 5.) sa pripomína od roku 1966. Cieľom je oslava ľudí pracujúcich v redakciách novín a časopisov a ľudí podieľajúcich sa na divadelnej, filmovej, televíznej a rozhlasovej tvorbe.

■ PETER MARTINÁK; Foto: VKMR

Článok bol publikovaný v týždenníku MY Trenčianske noviny, č. 20/2021, s. 40

Interdisciplinárna výstavka venovaná v poradí 16. Majstrovstvám Európy vo futbale

ODIŠLA LÝDIA BREZOVÁ

Dňa 14. mája 2021, vo veku nedožitých 67 rokov, zomrela bývalá riaditeľka Verejnej knižnice M. Rešetku v Trenčíne Lýdia Brezová, rod. Garecová.

V treňčianskej verejnej knižnici pôsobila od augusta 1978, post riaditeľky zastávala v rokoch 1999–2014.

Posledná rozlúčka so zosnulou sa uskutočnila dňa 20. mája 2021 v Dome smútku Trenčín – Juh.

Češť jej pamiatke!

■ RED; Foto: VKMR

PREDSTAVUJEME REGIONÁLNEHO AUTORA

MILAN PETKANIČ:

Tri cesty života podľa dánskeho filozofa S. Kierkegaarda

Dánsky mysliteľ Søren Kierkegaard (1813–1855) patrí medzi najvýznamnejšie osobnosti filozofického a náboženského myslenia modernej éry.

Je považovaný za „praotca“ existencializmu, vplyvného filozofického, literárneho a psychologického prúdu 20. storočia. Bol to práve on, kto zafinoval, čo vlastne značí existenciálny problém: je to problém, na ktorý možno nahliadať výlučne z perspektívy prvej osoby, teda taký, ktorý sa mňa ako existujúceho človeka, to znamená jedinca práve v tejto chvíli rozhodujúceho sa o spôsobe svojho života, bytostne dotýka.

Chcel by som čitateľovi *Knihovníka* stručne priblížiť jednu z Kierkegaardových naj-

prístupnejších tém, tému troch štádií existencie, ktoré nazýva i cestami života. Túto tému rozpracoval predovšetkým v troch knihách: *Buď – alebo*, *Bázeň a chvenie* a *Štádia na ceste životom*, z ktorých prvé dve sú dostupné aj slovenskému čitateľovi v prekladoch Milana Žitného (2007 a 2005). Kierkegaard rozlišuje tri základné štádia na ceste životom: estetické, etické a náboženské.

Estetické štádium je prvotným, najmenej zreлым, no najrozšírenejším spôsobom života. Vyznačuje sa predovšetkým hľadávaním za šťastím: „estetik“ sa v živote sústreďuje na zbieranie čo najväčšej sumy príjemného, rôznych druhov zážitkov a pôžitkov v zmysle Horatiovho hesla *carpe*

dies! Typickým príkladom dôsledného estetického štádia je podľa Kierkegaarda život Dona Juana. Väčšina ľudí, ktorých možno zaradiť medzi estetikov, však nedosahuje donjuanovskú dôslednosť vo vyhľadávaní pôžitku – zväčša sa len sťažujú, že si nemôžu život vychutnávať plnými dúškami, pretože nemajú dostatočne v moci svoje životné podmienky. Život estetika charakterizuje v prvom rade bezprostrednosť, t.j. žije pre bezprostredný okamih, sústreďuje sa na okamžitú radosť. Jeho život nemá žiadnu stabilitu a kontinuitu či pevný stred; chýbajú mu trvalé väzby, pretože nie je schopný záväznosti a stálosti. Svoj životný smer mení podľa nálady alebo okolností.

Odvrátenou stranou estetického vychutnávania života je zúfalstvo, ktoré sa skrýva pod jeho maskou, pretože svoj život zakladá na niečom, čo je náhodné, pomimutélné a čo nemá vo svojej moci: „ukazuje sa, že každý estetický životný názor je zúfalstvom“ (*Buď – alebo*, s. 648). Preto medzi hlavnými črtami tohto štádia nájdeme aj nudu, ktorú napokon vyvoláva jednotvárnosť, opakovanie tých istých zmyslových zážitkov a hlavne absencia hlbšieho zmyslu. Práve nuda môže priviesť esteticky žijúceho k uvedomeniu si vlastného zúfalstva, a teda k pocitu ničotnosti existencie a k vedomiu stratenia seba samého. V tomto momente estetická existencia čelí dvom alternatívam: buď – alebo: buď zostane v zúfalstve a bude sa ho snažiť prehlušiť stále viac zvrátenými a umocnenými rozptýleniami, alebo sa rozhodne prekonať estetické štádium aktom voľby seba samého.

Kierkegaard prichádza s originálnou myšlienkou, že centrálnou kategóriou etiky je „voľba“ – voľba vlastného Ja. Voľbu seba samého Kierkegaard vníma ako rozhodujúci etický moment, ktorým sa človek vymaňuje z bezprostrednosti estetického štádia. Vlastným cieľom etického štádia je stať sa zreloom osobnosťou, realizovať svoju slobodu. Kým život estetika preto charakterizuje prianie, život etika chcenie, t.j. vôľa: „umením nie je želať si, ale chcieť.“ (*Buď – alebo*, s. 706) Voľbou seba sa etik usiluje o podriadenie svojho života nejakej vnútorne koherentnej paradigme, ide mu teda o to bytostne sa v živote stotožniť s nejakou ideou, idealom.

Nie náhodou je príkladnou postavou tohto štádia pre Kierkegaarda Sokrates. Na rozdiel od estetika vstupuje etik do hlbších, stálych a záväzných vzťahov k druhým. Príkladnou etickou formou života je pre Kierkegaarda manželstvo, veď človek tu vykonáva záväznú voľbu na celý život. Etický spôsob života sa vyznačuje dobrovoľným a zámerným podriadením sa povinnosti, ktorú si etik vnútorne osvojuje; etikovi ide takto o súlad s akýmsi nepísaným univerzálnym morálnym zákonom. Etik svojím životom realizuje to, čo je všeobecné, t. j. uskutočňuje univerzálne ľudské hodnoty.

Náboženské štádium je, videné optikou Kierkegaarda, najvyššie a najzriedkavejšie štádium života; jeho základnou kategóriou je viera. Až v náboženskom štádiu sa podľa neho človek stáva celým človekom, pretože vierou sa osobne, bytostne a nesprostredkovane vzťahuje k moci,

ktorá ho určila – tým sa stáva jednotlivcom stojacim v nesmiernej zodpovednosti priamo pred Bohom. Vo viere „má jedinec ako jedinec absolútny pomer k absolútnu“ (*Bázeň a chvenie*, s. 48).

Kierkegaard ilustruje náboženské štádium na biblickom príbehu o Abrahámovi. Na pozadí tohto príbehu preukázal, že náboženské štádium nemožno stotožniť s etickým (k čomu vedie napr. liberálna teológia), ba že s ním môže byť dokonca i v rozpore. Veď Abrahám na jednej strane z náboženskej perspektívy obostojí pred Bohom i v tej najťažšej skúške viery, keď sa podvolí obetovať svojho jediného a milovaného syna Izáka, na druhej strane z pohľadu etiky sa dopúšťa strašného zločinu. Viera tak podľa Kierkegaarda prekračuje limity univerzálneho, teda toho, čo je v dosahu rozumu a etiky. Avšak súčasne zastáva názor, že náboženské a etické sféry úzko

spolupracujú, a preto tak, ako je podľa neho medzi láskou človeka k blížnemu nevyhnutným „medziurčením“ láska k Bohu, tak je nevyhnutné, aby sa láska k Bohu realizovala v láske k blížnemu, t. j. každému človeku.

Na záver treba povedať, že Kierkegaard vlastne v spomínaných dielach neuviedol priamo, ktoré zo štádií je vyššie a lepšie (to vyplýva až z kontextu celku jeho diela), ale ponechal na čitateľovi, aby sa sám slobodne rozhodol pre jeden z týchto troch životných názorov, ktoré mu on ako spisovateľ vykreslil v čistých formách so všetkou dôslednosťou. Jeho zámerom bolo priviesť čitateľa k okamihu, keď voľba jeho životnej cesty nadobudne preňho životne dôležitý význam, nie rozhodnúť za neho, pretože k existenciálnym pravdám sa človek môže dostať jedine cestou osobnej skúsenosti a osobnej angažovanosti. ■ MP; Foto: [Wikipediacommons](#)

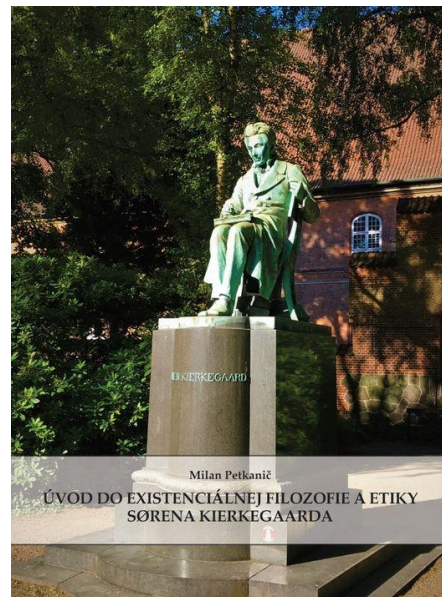
O KNIHE

ÚVOD DO EXISTENCIÁLNEJ FILOZOFIE A ETIKY SØRENA KIERKEGAARDA

Kniha je vysokoškolskou učebnicou, ktorá má uviesť študentov do diela významného dánskeho filozofa a náboženského mysliteľa Sørensa Kierkegaarda. Jednotlivé kapitoly majú za cieľ oboznámiť čitateľov najmä s kľúčovými existenciálno-filozofickými a etickými témami jeho myslenia, akými sú tri štádiá existencie, teleologické suspendovanie etiky, koncepty existencie, vášne, existenciálneho myslenia a subjektívnej pravdy, štruktúra ľudskej existencie, analýza úzkosti a zúfalstva či etika lásky. Na základe výkladu týchto tém, ktoré sa dotýkajú predovšetkým existenciálnej a etickej roviny Kierkegaardovho diela, autor knihy načrtáva i presahy k náboženskému rozmeru jeho myslenia, ktoré je s jeho uvažovaním nerozlučne späté.

Okrem vecného jadra kniha prináša taktiež bohatý didaktický materiál v podobe príloh, v ktorých môže študent nájsť množstvo užitočných informácií k štúdiu Kierkegaardovho diela.

Knihu vydala Filozofická fakulta TU v Trnave v roku 2021.

O AUTOROVI

Mgr. Milan Petkanič, PhD. (* 1974, Trenčín) pôsobí ako odborný asistent na Katedre filozofie Filozofickej fakulty Trnavskej univerzity v Trnave. Od roku 2019 je zároveň externým spolupracovníkom na Fakulte humanitných štúdií Univerzity Karlovy v Prahe.

Doktorát z dejín filozofie získal na FIF UK v Bratislave v roku 2007 dizertačnou prácou *Pojem vášne u Sørensa Kierkegaarda*. V prepracovanej a doplnenej podobe ju neskôr publikoval ako monografiu pod názvom *Filozofia vášne Sørensa Kierkegaarda* (Krakov: Towarzystwo Słowaków w Polsce, 2010).

Je autorom mnohých domácich a zahraničných vedeckých štúdií venovaných predovšetkým interpretácii Kierkegaardovho diela.

V rokoch 2012 a 2018 získal Stensethovo štipendium, vďaka čomu dvakrát absolvoval výskumno-študijný pobyt v Hong Kierkegaard Library na St. Olaf College v USA.

Povedľa primárneho odborného záujmu o dielo S. Kierkegaarda sa venuje existencializmu, dejinám modernej filozofie, obzvlášť 19. a prvej polovice 20. storočia, etike, ako aj slovenskej filozofii prvej polovice 20. storočia.

Žije v Novom Meste nad Váhom.

POZNÁME VÝHERCOV OBLÚBENÝCH SÚŤAŽÍ PRE DETI

ČÍTAJME VŠETCI, ČÍTANIE JE SUPER - AJ S BÁBOVKOU NEVIDITELNOSTI

V priestoroch letnej čítarne trencianskej knižnice vyhodnotili 57. ročník medziškolskej a medzitriednej súťaže žiakov ZŠ v Trenčíne v čítaní „Čítajme všetci, čítanie je super“.

Špeciálnym hosťom podujatia bola autorka obľúbených detských kníh Barbora Kardošová (na fotografii). Rodáčka z Trenčína priblížila najmladšej generácii knižnú sériu "Traja kamoši" i zákulisie tvorby audio-kníh vo vydavateľstve Wisteria books. V duchu tradície našich literárnych stretnutí s „Babčou“ nezostali nič dlhší dobrej povesti ani jej rodičia, ktorí pohostili prítomných chutnou (a magickou) "bábovkou neviditeľnosti". Otázkou zostáva, či sa deťom ich želania po zjedení maškrty splnili, resp. či už sú opäť viditeľné...

DEŇ ĽUDOVEJ ROZPRÁVKY

V roku 2021 sme oslávili Deň ľudovej rozprávky netradične – bez osobnej návštevy trencianskej knižnice. Napriek tomu sme si rozprávky užili spoločne. Dvaja výžrebovaní víťazi sa z uvedeného sviatku môžu tešiť ešte aj dnes...!

Z detí, ktoré na výročie narodenia najznámejšieho zberateľa slovenských ľudových rozprávok Pavla Dobšinského (16. 3. 1828)

zareagovali na našu výzvu a dali nám vedieť, akú ľudovú rozprávku majú najradšej, resp. zvládli súťažnú úlohu, sme výžrebovali dvoch šťastlivcov. Darčeky aj sladké odmeny sú odoslané. Všetkým účastníkom ďakujeme za snahu, výhercom srdečne blahoželáme!

Súťaž vyhlásená k tohtoročnému Dňu ľudovej rozprávky oslovila 150 detí, ktoré nám zaslali krásne výtvarné a literárne

práce s obľúbeným rozprávkovým motívom alebo správne odpovedali na súťažnú úlohu.

PÍŠEM, PÍŠEŠ, PÍŠEME

Podobne ako vlani - bez prítomnosti verejnosti - vyhodnotili vo Verejnej knižnici Michala Rešetku 19. ročník obľúbenej súťaže žiakov ZŠ a 8-ročných gymnázií Trenčianskeho kraja.

Ako zhrnula vedúca knižnično-informačných služieb VKMR Sylvia Fabová, do 19. ročníka 98 žiakov zaslalo 142 prác, ktoré si svedomito a so záujmom prečítala odborná porota.

„Výhercom srdečne blahoželáme! Ceny si môžu prevziať osobne v našom oddelení literatúry pre deti a mládež na Hasičskej ulici v Trenčíne. Ocenených sme o umiestnení informovali aj písomne. Všetkým mladým literárnym talentom, ktoré sa zapojili do súťaže, ďakujeme, že prejavili odvahu a želáme veľa tvorivých síl do ďalšieho jubilejného 20. ročníka!“

Porota pracovala v osvedčenom zložení - Silvia Havelková (predsedníčka), Marta Halečková, Nora Hlubinová.

Vyhodnotenie XIX. ročníka literárnej súťaže Píšem, píšeš, píšeme z verejných zdrojov finančne podporil Fond na podporu umenia.

■ PM; Foto: VKMR

Video-dokrútky s vyhodnotením súťaží nájdete na facebookovom profile Deti VKMR, aj na YouTube kanáli Trenčianska knižnica. Odkaz na YouTube kanál trencianskej knižnice nájdete na webe www.vkmr.sk v pravom paneli.

AJ U NÁS ZAŽIJETE

PREČÍŤANÉ LETO 2021

WWW.PRECITANELETO.SK

Tvorivé dielničky s deťmi zo školského klubu zo základnej školy na Hodžovej ulici v Trenčíne. Vzniklo z toho veľmi príjemné stretnutie. Deti hľadali stopy zvieratiek, priradzovali stopy k zvieratkám, kreslili, lepili, strihali, no jednoducho tvorili. Termín: júl 2021.

V záujme skvalitnenia poskytovaných informácií si radi prečítame
VAŠE POSTREHY, NÁMETY A PRÍSPEVKY,
ktoré nám môžete adresovať e-mailom na multi@vkmr.sk,
prípadne zaslať poštou na adresu
Verejnej knižnice Michala Rešetku (Hasičská 1, 911 82 Trenčín)

www.vkmr.sk

KNIOVNÍK

Metodický časopis pre verejné knižnice okresov Trenčín, Nové Mesto nad Váhom, Bánovce nad Bebravou a Myjava

Vychádza od roku 1981. Vychádza dvakrát ročne (raz za polrok).

Ročník: 39

Číslo: 2/2021

Edícia: Metodika

Zostavil a graficky upravil: Mgr. Peter Martinák

Zodpovedný redaktor: Ing. Gabriela Krokvičková

Redakcia: Bc. Sylvia Fabová; Mgr. Martina Zobková; Mgr. Peter Martinák

Za obsah a jazykovú úpravu zodpovedajú autori príspevkov.

ISSN 2729-8876

Aktuálne číslo vydala Verejná knižnica Michala Rešetku
so sídlom na Hasičskej ulici 1 v Trenčíne v júli 2021.

Kontakt: www.vkmr.sk; vkmr@vkmr.sk

Celý obsah časopisu je voľne prístupný v elektronickej forme na webe trenčianskej knižnice v sekcii Digitálny fond.

URL: http://www.vkmr.sk/regio-kniznica/casopis-knihovnik.html?page_id=10053